

POZYCJA PRAWNOUSTROJOWA PREZYDENTA MIASTA NA PRAWACH POWIATU NA PRZYKŁADZIE PREZYDENTA MIASTA PŁOCKA

Abstrakt

Prezydent miasta na prawach powiatu jest organem wykonawczym miasta na prawach powiatu. W artykule zostały zaprezentowane i omówione regulacje dotyczące zasad wyboru oraz odwołania prezydenta miasta na prawach powiatu, a także oraz jego kompetencje na przykładzie miasta Płocka.

Słowa kluczowe: prezydent miasta na prawach powiatu, miasto na prawach powiatu, samorząd terytorialny, gmina, powiat

Pozycję prawną prezydenta miasta na prawach powiatu wyznaczają przepisy Konstytucji RP¹ oraz przepisy o randze ustawowej, w tym ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym², ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym³, ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy⁴ oraz ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych⁵. Zgodnie z normą art. 169 ust. 1 Konstytucji RP jednostki samorządu terytorialnego wykonują swoje zadania za pośrednictwem organów stanowiących i wykonawczych. Ze względu na stopień skomplikowania zadań przekazanych do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego, ich organizacja opiera się na założeniu demokracji pośredniej (przedstawicielskiej). Nie wyklucza to odwołania się w pewnych istotnych dla społeczności lokalnej sprawach i przy zachowaniu odpowiednich procedur do woli ogółu mieszkańców danej wspólnoty terytorialnej poprzez wybory, referendum lokalne, czy konsultacje społeczne⁶. W art. 169 Konstytucji RP oprócz wskazania dwójakiego rodzaju organów jednostek samorządu terytorialnego wyznaczono podstawowe zasady ich wyboru, odsyłając w pozostałym zakresie do regulacji ustawowej i pozostawiając ustawodawcy zwyktemu szczegółowe określenie ich kształtu organizacyjnego. Z kolei określenie ustroju wewnętrznego jednostek samorządu terytorialnego należy do kompetencji ich organów stanowiących, co pozwala na uwzględnienie w tym zakresie lokalnych tradycji oraz preferencji⁷.

Zgodnie z normą art. 92 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym miasto na prawach powiatu jest gminą wykonującą zadania powiatu na zasadach określonych w tej ustawie. Miasta na prawach powiatu stanowią szczególną kategorię gmin. Zostały one obciążone przez ustawodawcę dodatkowo zadaniami, które na obszarze innych gmin wykonuje powiat. Konsekwencją tego jest to, że do miast na prawach powiatu w pierwszej kolejności stosuje się przepisy dotyczące gmin. Z kolei przepisy dotyczące powiatów mają do miast na prawach powiatu odpowiednie zastosowanie, to jest w zakresie, w którym miasta te wykonują zadania powiatu⁸. Decydujące znaczenie ma rodzaj zadania wykonywanego przez miasto na prawach powiatu. Jeśli jest to zadanie o charakterze gminnym, to stosuje się przepisy mające zastosowanie do gmin, a jeśli zadanie ma charakter powiatowy, to zastosowanie mają przepisy odnoszące się do powiatów. W piśmiennictwie dotyczącym miast na prawach powiatu jednostki te określa się mianem „powiatów grodzkich”⁹. Prawa powiatu przysługują miastom, które w dniu 31 grudnia 1998 r. liczyły więcej niż 100 000 mieszkańców, a także miastom, które z tym dniem przestały być siedzibami wojewodów, chyba że na wniosek właściwej rady miejskiej odstąpiono od nadania miastu praw powiatu oraz tym, którym nadano status miasta na prawach powiatu przy dokonywaniu pierwszego podziału administracyjnego kraju na powiaty. Obecnie 66 miast ma status miast na prawach powiatu. W województwie mazowieckim funkcjonuje

¹ Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.

² Tekst jednolity: Dz.U. 2018, poz. 994 ze zm.

³ Tekst jednolity: Dz.U. 2018, poz. 995 ze zm.

⁴ Tekst jednolity: Dz.U. 2018, poz. 754 ze zm.

⁵ Tekst jednolity: Dz. U. 2018, poz. 1260 ze zm.

⁶ Zob.: M. Safjan, L. Bosek (red), *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87–243*, Warszawa 2016.

⁷ Zob.: W. Kisiel, w: P. Chmielnicki (red.), *Ustawa o samorządzie gminnym*, Warszawa 2013, s. 23.

⁸ Zob.: H. Izdebski, *Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działalności*, Warszawa 2001, s. 197.

⁹ Nie jest to nazwa normatywna (ustawowa), gdyż w przepisach ustaw mowa jest wyłącznie o „miastach na prawach powiatu”. Pojęcie „powiat grodzki” upowszechniło się w doktrynie i jest stosowane jako synonim pojęcia „miasto na prawach powiatu”, zob.: B. Dolnicki, *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2012, s. 124.

ich pięć, tj. Ostrołęka, Płock, Radom, Siedlce oraz Warszawa¹⁰.

Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów miasta na prawach powiatu określa statut przyjmowany przez radę miasta. Statut Miasta Płocka został uchwalony przez Radę Miasta Płocka w dniu 25 października 2018 r. Dzieli się on na dziewięć części: I. *Postanowienia ogólne*, II. *Zakres działania i zadania Miasta*, III. *Organizacja i tryb pracy Rady Miasta*, IV. *Prawa i obowiązki radnego*, V. *Organ wykonawczy i zarządzający Miasta*, VI. *Jednostki pomocnicze Miasta*, VII. *Gospodarka finansowa Miasta*, VIII. *Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich*, IX. *Postanowienia przejściowe i końcowe*. Załącznikami do Statutu są następujące dokumenty:

- Mapa Miasta Płocka z zaznaczonymi granicami,
- Barwy Miasta Płocka,
- Wzór Herbu Miasta Płocka,
- Wzór Wielkiego Reprezentacyjnego Herbu Miasta Płocka,
- Wzór Sztandaru Rady Miasta Płocka,
- Regulamin używania Sztandaru Rady Miasta Płocka,
- Wzór Wielkiej Pieczęci Rady Miasta Płocka,
- Wzór Łaski Przewodniczącego Rady Miasta Płocka,
- Wzór Łańcucha Prezydenta Miasta Płocka,
- Wzór medalu „Honorowy Obywatel Miasta Płocka”,
- Regulamin nadawania i pozbawiania Godności „Honorowego Obywatela Miasta Płocka”,
- Wzór medalu „Zasłużony dla Płocka”,
- Regulamin nadawania i pozbawiania medalu „Zasłużony dla Płocka”,
- Wykaz Osiedli Miejskich,
- Wykaz jednostek organizacyjnych (instytucji i spółek) Miasta Płocka,
- Wzór formularza interpelacji,
- Wzór formularza zapytania,
- Wzór formularza wniosku sesyjnego,
- Hejnał Płocki,
- Wzór projektu uchwały,
- Wzór druku do udzielenia poparcia obywatelskiemu projektowi uchwały,
- Wzór formularza wniosku Komisji.

W Preambule Statutu Miasta Płocka wskazano, że:

Rada Stołecznego Książęcego Miasta Płocka z szacunkiem odnosi się do pozostawionej nam przez przodków chlubnej spuścizny będącej

¹⁰ W 1999 r. Ciechanów (byłe miasto wojewódzkie) nie przyjął statusu miasta na prawach powiatu.

ogromnym wkładem w cywilizacyjny rozwój Polski i Europy, czyniąc także zadość obowiązkom zachowania i pomnażania danego nam dziedzictwa oraz przywrócenia tysiącletniemu Miastu – siedziby monarchów, biskupów, książąt mazowieckich i władz wojewódzkich należnej mu uzasadnionej i potwierdzonej historycznie rangi uchwaliła Statut Miasta Stołecznego Książęcego Płocka.

Statut został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego w dniu 5 listopada 2018 r.¹¹ Wszedł on w życie w terminie 14 dni od daty opublikowania i ma zastosowanie do kadencji Rady Miasta Płocka następującej po kadencji, w której uchwała została podjęta.

Ratusz w Płocku. Siedziba Prezydenta miasta Płocka i Rady Miasta (fot. G. Gołębiowski)

Ustawa o samorządzie powiatowym do organów miasta na prawach powiatu zalicza radę miasta oraz prezydenta miasta. Z normy art. 92 ust. 3 przywołanej ustawy wynika, iż pozycję ustrojową oraz kompetencje prezydenta miasta, w tym sposób jego powoływania oraz odwoływania, a także zasady sprawowania nadzoru nad tym organem określa ustawa o samorządzie gminnym. Oznacza to, że pozycja ustrojowa prezydenta miasta na prawach powiatu jest w tym zakresie identyczna z sytuacją prawną wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w innych gminach (nie będących miastami na prawach powiatu). Regulacja zawarta w ustawie z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta¹² dokonała istotnych zmian w zakresie pozycji organu wykonawczego. Zastąpiono wówczas kolegialny organ wykonawczy w postaci zarządu gminy¹³ wybieranego przez

¹¹ Dz. Urz. Woj. 2018, poz. 10566 – uchwała nr 864/LIII/2018 Rady Miasta Płocka z dnia 25 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Płocka.

¹² Tekst jednolity: Dz. U. 2010, nr 176, poz. 1191.

¹³ W skład zarządu wchodził: wójt albo burmistrz (prezydent miasta) jako przewodniczący zarządu, ich zastępcy oraz pozostali członkowie (art. 26 ust. 2 ustawy o samorządzie

radę jednoosobowym organem wybieranym przez mieszkańców, to jest wójtem, burmistrzem lub prezydentem miasta¹⁴. Miało to wzmocnić organ wykonawczy, usprawnić jego działanie oraz uniezależnić od układu politycznego w organie stanowiącym. W Statucie Miasta Płocka część V poświęcono organowi wykonawczemu i zarządzającemu Miasta. W § 36 potwierdzono, że organem wykonawczym Miasta Płocka jest Prezydent wybierany i odwoływany na zasadach określonych odrębną ustawą.

Prezydent miasta na prawach powiatu jest wybierany w powszechnych, równych, bezpośrednich wyborach, w głosowaniu tajnym. Szczegółowe uregulowania w tym zakresie zawarto w Kodeksie wyborczym. W wyborach na prezydenta miasta bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności) przysługuje każdemu obywatelowi polskiemu mającemu prawo wybierania w tych wyborach, który najpóźniej w dniu głosowania ukończy 25 lat. Kandydat na prezydenta miasta nie może jednocześnie kandydować do rady powiatu, sejmiku województwa oraz na urząd prezydenta miasta w innej gminie (mieście na prawach powiatu). Może on z kolei ubiegać się o mandat radnego, przy czym tylko na obszarze miasta na prawach powiatu, w której kandyduje na prezydenta miasta. W razie niewybrania takiego kandydata na stanowisko prezydenta miasta, będzie miał on możliwość pracy jako radny, pod warunkiem uzyskania odpowiedniej liczby głosów wyborców. Nie jest wymagane, aby kandydat stale zamieszkiwał na obszarze miasta na prawach powiatu, w którym kandyduje (art. 11 § 1 pkt 6 Kodeksu wyborczego). Pozbawiona prawa wybieralności w wyborach na prezydenta miasta jest osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz osoba, wobec której wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności w związku ze złożeniem niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego¹⁵.

W dniu 31 stycznia 2018 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych

gminnym w brzmieniu obowiązującym do dnia 27 października 2002 r.).

¹⁴ W gminie, w której siedziba władz znajduje się w mieście położonym w tej gminie, organem wykonawczym jest burmistrz. W miastach powyżej 100 000 mieszkańców organem wykonawczym jest prezydent miasta. Dotyczy to również miast, w których do dnia wejścia w życie ustawy o samorządzie gminnym prezydent miasta był organem wykonawczo-zarządzającym (art. 26 ust. 3 i 4 ustawy o samorządzie gminnym).

¹⁵ Zob. art. 21a ust. 2a ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tekst jednolity: Dz. U. 2017, poz. 2186 ze zm.).

ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych¹⁶. Wprowadziła ona istotne zmiany w Kodeksie wyborczym związane z wyborem na stanowisko wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Zgodnie z dodanym na jej mocy art. 11 § 4 Kodeksu wyborczego, nie ma prawa wybieralności w wyborach wójta w danej gminie osoba, która została uprzednio dwukrotnie wybrana na ten urząd w tej gminie. Oznacza to wprowadzenie zasady dwukadencyjności wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Wybory organu wykonawczego w gminie dotychczas nie były nią objęte. W uzasadnieniu do poselskiego projektu ustawy wskazano, że wprowadzenie ograniczenia w sprawowaniu urzędu wójta, burmistrza, prezydenta miasta na okres dwóch kadencji ma na celu między innymi wykluczenie zjawisk niepożądanych, takich jak powstawanie powiązań korupcyjnych oraz grup interesów. Zdaniem projektodawców wprowadzenie limitu dwóch kadencji spowoduje usprawnienie pracy wójta (burmistrza, prezydenta miasta), poprzez intensyfikację jego prac w okresie kadencji. Limit dwóch kadencji pozwoli także na nadawanie nowych impulsów do rozwoju gmin i miast¹⁷. Wprowadzona kadencyjność ma zastosowanie po raz pierwszy do wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, przeprowadzonych na obszarze całego kraju, które odbyły się w 2018 r. Osoby wybrane w tych wyborach będą mogły pełnić stanowisko wójta, burmistrza, prezydenta miasta w latach 2018–2022 oraz w razie wygrania kolejnych wyborów, w latach 2022–2026.

Czynne prawo wyborcze w wyborach na prezydenta miasta przysługuje każdemu, kto ma prawo wybierania do rady tego miasta, czyli obywatelowi polskiemu oraz obywatelowi Unii Europejskiej niebędącemu obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania ukończy 18 lat oraz stale zamieszkuje na obszarze tego miasta na prawach powiatu (art. 10 § 1 pkt 4 Kodeksu wyborczego).

Wybory wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) zarządza Prezes Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, łącznie z wyborami do rad gmin (miast). Państwowa Komisja Wyborcza oraz komisarze wyborczy organizują wybory i sprawują nadzór nad ich przebiegiem zgodnie z przepisami prawa (art. 475 § 1 Kodeksu wyborczego).

Prawo zgłaszania kandydatów w wyborach na prezydenta miasta na prawach powiatu przysługuje

¹⁶ Dz. U. 2018, poz. 130 ze zm.

¹⁷ Projekt ustawy oraz jej uzasadnienie dostępne są na stronie Internetowego Systemu Aktów Prawnych, będącego częścią Systemu Informacyjnego Sejmu: isap.sejm.gov.pl.

komitetom wyborczym. Mogą być one tworzone przez partie polityczne i koalicje partii politycznych, stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz przez wyborców (art. 84 § 1 i 4 Kodeksu wyborczego). Kandydatów zgłasza się do gminnej komisji wyborczej najpóźniej w 25 dniu przed dniem wyborów do godziny 2400 (art. 478 § 3 Kodeksu wyborczego). Jeśli w tym terminie nie zgłoszono żadnego kandydata lub zgłoszono tylko jednego kandydata, to komisja wyborcza wzywa, przez rozplakatowanie stosownych obwieszczeń, do dokonania dodatkowych zgłoszeń. W takiej sytuacji termin zgłaszania kandydatów ulega przedłużeniu o pięć dni, licząc od dnia rozplakatowania obwieszczeń. Jeżeli mimo tego nie zostanie zarejestrowany żaden kandydat, to wyboru prezydenta miasta dokonuje rada miasta bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady w głosowaniu tajnym. W razie zarejestrowania tylko jednego kandydata, wybory przeprowadza się, z tym że tego kandydata uważa się za wybranego, jeżeli w głosowaniu uzyskał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów. Jeśli nie osiągnie on tego wyniku, to wyboru prezydenta miasta dokonuje rada miasta bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady w głosowaniu tajnym. Jeżeli rada miasta nie dokona wyboru prezydenta w terminie dwóch miesięcy od dnia wyborów, to wówczas Prezes Rady Ministrów wyznacza, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, osobę pełniącą obowiązki prezydenta miasta do końca kadencji (art. 482 Kodeksu wyborczego).

Za wybranego na prezydenta miasta na prawach powiatu uważa się tego kandydata, który w głosowaniu otrzymał więcej niż połowę ważnie oddanych głosów. Jeśli żaden z kandydatów nie otrzymał wymaganej liczby głosów, to czternastego dnia po pierwszym głosowaniu przeprowadza się ponowne głosowanie. Dokonuje się w nim wyboru spośród dwóch kandydatów, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali największą liczbę ważnie oddanych głosów. W przypadku gdy więcej niż dwóch kandydatów otrzyma liczbę głosów uprawniającą do udziału w ponownym głosowaniu, o dopuszczeniu kandydata do wyborów rozstrzyga większa liczba obwodów głosowania, w których jeden z kandydatów otrzymał większą liczbę głosów. Jeśli liczba tych obwodów byłaby równa, to rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję wyborczą. Za wybranego w ponownym głosowaniu uznaje się tego kandydata, który otrzymał większą liczbę ważnie oddanych głosów. W razie gdy obaj kandydaci w ponownym głosowaniu otrzymają tę samą liczbę głosów, to za wybranego uważa się tego kandydata, który w większej liczbie obwodów głosowania otrzymał więcej

Prezydent miasta Płocka Andrzej Nowakowski (materiały Urzędu Miasta Płocka)

głosów niż drugi kandydat. Jeżeli liczby obwodów byłyby równe, to o wyborze rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję wyborczą (art. 473 Kodeksu wyborczego).

W wyborach samorządowych, które odbyły się w dniu 20 października 2018 r. na Prezydenta Miasta Płocka został wybrany Andrzej Nowakowski zgłoszony przez Koalicyjny Komitet Wyborczy Platforma. Nowoczesna Koalicja Wyborcza. Uzyskał 31 268 głosów, tj. 60,65% głosów oddanych, co dało mu zwycięstwo w pierwszej turze wyborów samorządowych. Pozostali kandydaci uzyskali następujące poparcie: Wioletta Kulpa (KW Prawo i Sprawiedliwość) – 15 072 głosów (29,23%), Tomasz Kominek (KW Polskie Stronnictwo Ludowe) – 3 585 głosów (29,23%), Maciej Dąbrowski (KW Kukiz'15) – 1 632 głosów (3,17%). W wyborach wzięło udział (oddało ważne karty do głosowania) 52 162 wyborców, co stanowi 54,81% uprawnionych do głosowania¹⁸.

Kadencja prezydenta miasta na prawach powiatu trwa cztery lata i co do zasady pokrywa się z kadencją rady miasta. Odmienności w tym zakresie mogą pojawić się w dwóch przypadkach, to jest w razie wybrania prezydenta miasta w trakcie kadencji rady miasta w związku z przedterminowym wygaśnięciem mandatu poprzedniego prezydenta miasta (art. 28d ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym) oraz w razie wybrania prezydenta miasta przez

¹⁸ Na temat wyników wyborów w Płocku w latach 2002–2014 zob.: W. Podel, *Powoływanie organów stanowiącej i wykonawczej władzy samorządowej w III RP na przykładzie Płocka*, „Notatki Płockie” 2015, nr 3, s. 40–47.

Tabela 1. Wyniki wyborów na Prezydenta Miasta Płocka w dniu 20 października 2018 r.

Imię i nazwisko	Komitet wyborczy	Liczba głosów oddanych na kandydata	Procent oddanych głosów
Andrzej Nowakowski	Platforma. Nowoczesna Koalicja Obywatelska	31 268	69,65%
Wioletta Kulpa	Prawo i Sprawiedliwość	15 072	29,23%
Tomasz Kominek	Polskie Stronnictwo Ludowe	3 585	6,95%
Maciej Dąbrowski	Kukiz'15	1 632	3,17%

Źródło: opracowanie własne

radę miasta w przypadku niezgłoszenia w procedurze wyborczej wymaganej liczby kandydatów¹⁹. W piśmiennictwie odróżnia się okres kadencji prezydenta miasta od rzeczywistego okresu pełnienia przez niego funkcji. Prezydent miasta na prawach powiatu zaczyna bowiem pełnić swe obowiązki z dniem złożenia ślubowania (art. 29a ustawy o samorządzie gminnym) i pełni je do czasu objęcia obowiązków przez nowego prezydenta miasta lub do dnia wygaśnięcia swego mandatu. Jednocześnie prezydent miasta jest pracownikiem samorządowym i obowiązki z zakresu prawa pracy związane z nawiązaniem i rozwiązaniem jego stosunku pracy wykonuje wobec niego przewodniczący rady miasta²⁰.

W związku z tym, że prezydent miasta na prawach powiatu wybierany jest przez mieszkańców miasta posiadających czynne prawo wyborcze, to ustawodawca ograniczył uprawnienia rady miasta w zakresie możliwości odwołania organu wykonawczego przed upływem jego kadencji. Obecnie o odwołaniu prezydenta miasta mogą zdecydować wyłącznie mieszkańcy miasta, którzy go wybrali, w drodze referendum lokalnego. Potwierdza to regulacja art. 170 Konstytucji RP, który stanowi, że członkowie wspólnoty samorządowej mogą decydować, w drodze referendum, o sprawach dotyczących tej wspólnoty, w tym o odwołaniu pochodzącego z wyborów bezpośrednich organu samorządu terytorialnego. Zasady i tryb przeprowadzania referendum lokalnego określa ustawa z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym²¹. Inicjatorem referendum w sprawie odwołania prezydenta miasta mogą być mieszkańcy lub rada miasta.

¹⁹ G. Jyż, Z. Pławecki, A. Szewc, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, wyd. III, Warszawa 2010, Komentarz do art. 26 ustawy o samorządzie gminnym, Lex.

²⁰ B. Dolnicki [red.], *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Warszawa 2018, Komentarz do art. 26 ustawy o samorządzie gminnym, Lex.

²¹ Tekst jednolity: Dz. U. 2016, poz. 400 ze zm.

W odniesieniu do mieszkańców ustawodawca wprowadził ograniczenia czasowe co do ich wniosku o przeprowadzenie referendum. Stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym wniosek taki może zostać złożony po upływie dziesięciu miesięcy od dnia wyboru organu albo dziesięciu miesięcy od dnia ostatniego referendum w sprawie odwołania prezydenta miasta i nie później niż na osiem miesięcy przed zakończeniem jego kadencji. Referendum przeprowadza się na wniosek 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców miasta (art. 4 ustawy o referendum lokalnym).

W przypadku rady miasta może ona zainicjować referendum w sprawie odwołania prezydenta miasta w trybie art. 28a ustawy o samorządzie gminnym – na skutek nieudzielenia prezydentowi absolutorium, art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym – na skutek nieudzielenia prezydentowi wotum zaufania w dwóch kolejnych latach oraz art. 28b ustawy o samorządzie gminnym – z przyczyny innej niż nieudzielenie absolutorium lub wotum zaufania.

Absolutorium jest instytucją prawa budżetowego. W prawie samorządowym oznacza skwitowanie organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego z wykonania budżetu tej jednostki. Ocenie podlega prezydent miasta w zakresie wykonania budżetu miasta na prawach powiatu. Instytucja absolutorium stanowi element zamykający gospodarkę finansową miasta i środek kontroli rady nad działalnością organu wykonawczego. Przedmiotem absolutorium jest ocena gospodarki finansowej miasta na prawach powiatu, za prawidłowość której prezydent miasta – jako organ wykonawczy – ponosi odpowiedzialność. Przepisy ustawy o samorządzie gminnym nie wskazują kryteriów prawidłowej gospodarki finansami komunalnymi. W doktrynie i judykaturze uznaje się, że prawidłową jest taka gospodarka, która jest zgodna z prawem i zasadami ekonomii, celowa oraz rzetelna. Biorąc pod uwagę, że o celach komunalnej gospodarki finansowej

w decydującym stopniu przesądza rada miasta w uchwale budżetowej, należy uznać, iż prezydent miasta odpowiada za zgodne z prawem, oszczędne (ekonomiczne), celowe i rzetelne wydatkowanie²². Uchwałę w sprawie absolutorium dla prezydenta rada miasta podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady. Podjęcie przez radę miasta uchwały o nieudzieleniu prezydentowi miasta absolutorium (po upływie dziewięciu miesięcy od dnia wyboru prezydenta i nie później niż na dziewięć miesięcy przed zakończeniem kadencji) jest równoznaczne z podjęciem inicjatywy przeprowadzenia referendum w sprawie odwołania prezydenta, ale nie oznacza automatycznego uruchomienia procedury referendalnej. W dalszej kolejności wymagane jest bowiem przyjęcie przez radę miasta uchwały o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania prezydenta. Może to nastąpić na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie czternastu dni od dnia podjęcia uchwały o nieudzieleniu absolutorium. Rada miasta podejmuje tę uchwałę bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu imiennym. Przed podjęciem uchwały rada miasta zapoznaje się z opinią regionalnej izby obrachunkowej w sprawie uchwały rady miasta o nieudzieleniu prezydentowi absolutorium oraz wysłuchuje wyjaśnień prezydenta. W razie przyjęcia przez radę miasta uchwały, przeprowadza się referendum.

Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych wprowadziła w dodanym do ustawy o samorządzie gminnym art. 28aa nową instytucję w postaci raportu o stanie gminy. Jest on przygotowywany corocznie przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), który do dnia 31 maja przedstawia go radzie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności organu wykonawczego w roku poprzednim, w szczególności w zakresie realizacji przyjętych programów, strategii, uchwał rady oraz budżetu obywatelskiego. Rada rozpatruje go podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia prezydentowi miasta absolutorium. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności po przeprowadzeniu nad nim debaty. W debacie radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych. Mogą zabierać w nim głos także mieszkańcy miasta. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos w czasie debaty składa przewodniczącemu rady pisemne zgłoszenie, poparte podpisami

mieszkańców. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi piętnaście, chyba że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby. Po zakończeniu debaty nad raportem rada miasta przeprowadza głosowanie nad udzieleniem prezydentowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu prezydentowi miasta wotum zaufania podejmuje się bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady miasta. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu wotum zaufania. W razie nieudzielenia prezydentowi miasta wotum zaufania w dwóch kolejnych latach rada miasta może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie jego odwołania. W takiej sytuacji art. 28a ust. 3 i 5 ustawy o samorządzie gminnym stosuje się odpowiednio.

Tryb odwołania prezydenta miasta na prawach powiatu przez radę miasta z innej przyczyny niż nieudzielenie mu absolutorium lub wotum zaufania uregulowano w art. 28b ustawy o samorządzie gminnym. Rada miasta może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w tej sprawie po upływie dziewięciu miesięcy od dnia wyboru prezydenta i nie później niż na dziewięć miesięcy przed zakończeniem kadencji na wniosek co najmniej 1/4 ustawowego składu rady. Uchwała o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania prezydenta miasta może zostać podjęta na sesji zwołanej nie wcześniej niż po upływie czternastu dni od dnia złożenia tego wniosku. Jest ona podejmowana większością co najmniej 3/5 głosów ustawowego składu rady, w głosowaniu imiennym. Zgodnie z normą art. 28c ustawy o samorządzie gminnym, jeśli wniosek o podjęcie uchwały o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania prezydenta miasta nie uzyskał wymaganej większości głosów, kolejny wniosek może być zgłoszony w tym trybie nie wcześniej niż po upływie dwunastu miesięcy od poprzedniego głosowania.

Zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym, referendum w sprawie odwołania prezydenta miasta jest ważne w przypadku, gdy wzięło w nim udział nie mniej niż 3/5 liczby biorących udział w wyborze odwoływanego organu. Wynik referendum jest rozstrzygający, jeżeli za odwołaniem prezydenta miasta oddano więcej niż połowę ważnych głosów. Stosownie do art. 67 ust. 3 ustawy o referendum lokalnym, jeśli w ważnym referendum o odwołanie prezydenta miasta, przeprowadzonym na wniosek rady miasta z innej przyczyny niż nieudzielenie mu absolutorium, przeciwko odwołaniu prezydenta miasta oddano więcej niż połowę ważnych głosów, działalność rady miasta ulega zakończeniu z mocy prawa. W takim przypadku Prezes

²² Zob.: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 30 października 2013 r., I SA/Ke 554/13, Lex nr 1426536

Rady Ministrów zarządza przedterminowe wybory. Konsekwencji tego rodzaju dla dalszego funkcjonowania rady miasta nie ma w razie niezadowolającego radę wyniku referendum w sprawie odwołania prezydenta miasta z powodu nieudzielenia mu absolutorium.

Odwołanie prezydenta miasta na prawach powiatu może nastąpić również w trybie nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego na podstawie art. 96 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Przepis ten ma zastosowanie w razie powtarzającego się naruszenia Konstytucji RP lub ustaw przez organ wykonawczy. Odwołanie poprzedzone jest wezwaniem prezydenta miasta przez wojewodę do zaprzestania naruszeń. Gdy wezwanie nie odnosi skutku, to wojewoda występuje z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o odwołanie prezydenta miasta. Jeśli do odwołania prezydenta dojdzie, to Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która do czasu wyboru prezydenta miasta pełni jego funkcję.

Poza odwołaniem prezydent miasta na prawach powiatu w drodze referendum oraz w trybie nadzoru z art. 96 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym Kodeks wyborczy przewiduje również inne przyczyny ustania jego mandatu przed upływem kadencji. Przepis art. 492 § 1 Kodeksu wyborczego zawiera zamknięty katalog okoliczności faktycznych stanowiących przesłanki wygaśnięcia mandatu prezydenta miasta, do których należą:

- 1) odmowa złożenia ślubowania;
- 2) niezłożenie w terminach określonych w art. 24h ustawy o samorządzie gminnym oświadczenia o stanie majątkowym;
- 3) pisemne zrzeczenie się mandatu;
- 4) utrata prawa wybieralności lub brak tego prawa w dniu wyborów;
- 5) naruszenie ustawowych zakazów łączenia funkcji prezydenta miasta z wykonywaniem funkcji lub prowadzenia działalności gospodarczej, o których mowa w art. 27 ustawy o samorządzie gminnym oraz w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne²³;
- 6) wybór na posła na Sejm, senatora albo posła do Parlamentu Europejskiego;
- 7) orzeczenie niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji w trybie określonym w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na okres co najmniej do końca kadencji;

²³ Tekst jednolity: Dz. U. 2017, poz. 1393

8) śmierć;

9) zmiana w podziale terytorialnym, o której mowa w art. 390 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego.

W razie wygaśnięcia mandatu prezydenta miasta na prawach powiatu przed upływem kadencji, przeprowadza się wybory przedterminowe. Wyborów nie przeprowadza się, jeżeli data wyborów przedterminowych miałaby przypaść w okresie sześciu miesięcy przed zakończeniem kadencji prezydenta miasta. Wyborów przedterminowych nie przeprowadza się także wtedy, jeśli data wyborów miałaby przypaść w okresie dłuższym niż sześć a krótszym niż dwanaście miesięcy przed zakończeniem kadencji prezydenta miasta i rada w terminie 30 dni od dnia podjęcia uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu prezydenta podejmie uchwałę o nieprzeprowadzaniu wyborów (art. 28d ustawy o samorządzie gminnym).

W przypadku wygaśnięcia mandatu prezydenta przed upływem kadencji jego funkcję, do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego prezydenta, pełni osoba wyznaczona przez Prezesa Rady Ministrów (art. 28f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym).

Prezydent miasta na prawach powiatu pełni jednocześnie funkcje jednoosobowego organu wykonawczego miasta, zwierzchnika służbowego w odniesieniu do służb, inspekcji i straży, kierownika urzędu będącego zwierzchnikiem służbowym pracowników urzędu miasta oraz kierowników miejskich jednostek organizacyjnych oraz organu wydającego decyzje w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej²⁴. Wykonuje on swoje zadania przy pomocy urzędu miasta, którego organizację i zasady funkcjonowania określa regulamin organizacyjny nadawany przez prezydenta miasta w drodze zarządzenia. W doktrynie przyjmuje się, że urząd to odpowiednio zorganizowany zespół osób przybrany organowi administracji publicznej do pomocy w pełnieniu jego funkcji²⁵. Szerzej istotę urzędu można też określić jako zespół środków materialnych i technicznych (budynki, sprzęt techniczny) oraz osobowych (urzędnicy) mających służyć organowi do realizacji jego zadań oraz kompetencji. Urzędy nie są organami administracyjnymi, nie mają bowiem uprawnień władczych²⁶.

Regulamin Organizacyjny Urzędu Miasta Płocka został nadany zarządzeniem nr 150/2018

²⁴ Zob.: B. Dolnicki, *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2012, s. 140.

²⁵ Zob.: J. Boć [red.], *Prawo administracyjne*, Wrocław 2001, s. 130.

²⁶ E. Ochendowski, *Prawo administracyjne*, Toruń 2006, s. 234.

Prezydenta Miasta Płocka z dnia 31 grudnia 2018 r. Składa się z dziesięciu rozdziałów:

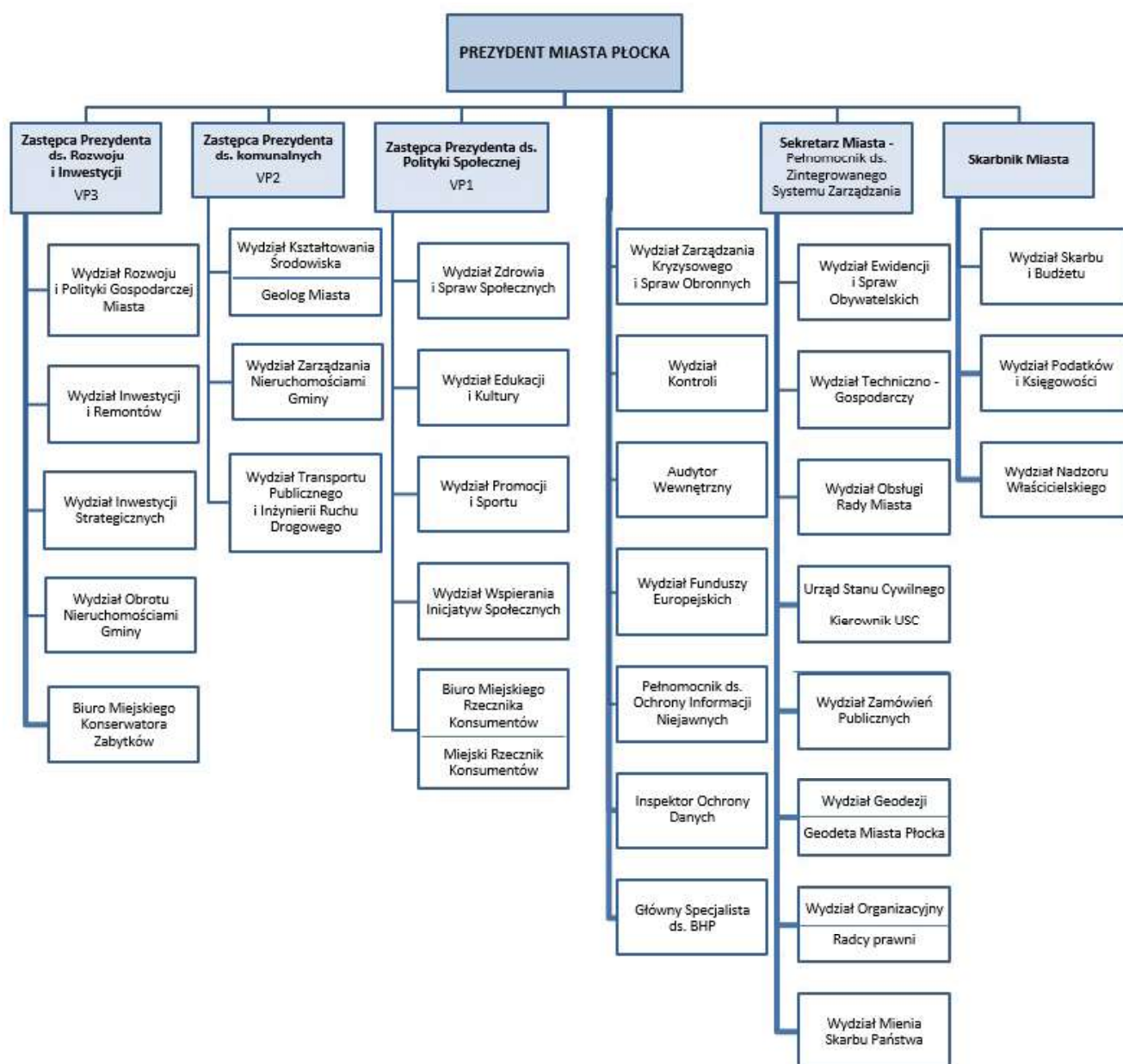
1. Postanowienia ogólne,
2. Przepisy organizacyjne,
3. Zakresy działania komórek organizacyjnych Urzędu,
4. Przepisy proceduralne,
5. Zakres obowiązków i uprawnień kierowników komórek organizacyjnych,
6. Zasady podpisywania pism, decyzji i dokumentów,
7. Organizacja systemu kontroli,
8. Kontrole zewnętrzne Urzędu,
9. Zasady przyjmowania klientów Urzędu,
10. Szczegółowy wykaz zadań wykonywanych przez

komórki organizacyjne Urzędu.

Integralną częścią Regulaminu jest schemat organizacyjny Urzędu Miasta Płocka stanowiący załącznik nr 1 do Regulaminu. Strukturę organizacyjną komórek organizacyjnych Urzędu określa załącznik nr 2 do Regulaminu, a szczegółowe schematy organizacyjne w Urzędzie – załącznik nr 3 do Regulaminu.

Prezydent Miasta Płocka jest kierownikiem Urzędu Miasta, wykonuje on także uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników urzędu (art. 33 ustawy o samorządzie gminnym). Może on powierzyć prowadzenie określonych spraw w swoim imieniu zastępcy lub sekretarzowi miasta. Prezydent powołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę, która jest uzależniona od liczby

Tabela 2. Schemat organizacyjny Urzędu Miasta Płocka

Źródło: Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 278/2019 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 5 lutego 2019 r.

mieszkańców miasta, przy czym nie może być ona większa niż czterech. Jeśli zastępców jest więcej niż jeden, to organ wykonawczy wskazuje imiennie pierwszego i kolejnych zastępców. Jest z nimi nawiązywany stosunek pracy w urzędzie miasta na podstawie powołania²⁷. Prezydent Miasta Płocka powołał swych trzech zastępców. Funkcję Zastępcy Prezydenta Miasta do spraw Polityki Społecznej pełni Roman Siemiątkowski, Zastępcy Prezydenta Miasta do spraw Komunalnych – Piotr Dyśkiewicz oraz Zastępcy Prezydenta Miasta spraw Rozwoju i Inwestycji – Jacek Terebus. Zgodnie z § 40 Statutu Miasta Płocka, Zastępcą Prezydenta wykonuje zadania powierzone mu przez Prezydenta zgodnie z jego wskazówkami i poleceniami. Zastępcą prezydenta miasta przejmują zadania i kompetencje prezydenta miasta w razie przemijającej przeszkody w pełnieniu przez niego funkcji spowodowanej:

- 1) tymczasowym aresztowaniem,
- 2) odbywaniem kary pozbawienia wolności wymierzonej za przestępstwo nieumyślne,
- 3) odbywaniem kary aresztu,
- 4) niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni,
- 5) zawieszeniem w czynnościach służbowych.

W razie, gdy powołano więcej niż jednego zastępcę, to funkcję prezydenta miasta przejmuje pierwszy zastępca, o czym stanowi art. 28g ustawy o samorządzie gminnym.

Stosownie do § 37 Statutu Miasta Płocka, Skarbnika Miasta będącego głównym księgowym budżetu powołuje i odwołuje Rada Miasta Płocka w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów na wniosek Prezydenta Miasta. Do zadań Skarbnika Miasta należy organizowanie i nadzorowanie bieżącej działalności finansowej Miasta oraz w tym zakresie uczestniczenie w tworzeniu programów rozwoju Miasta. Funkcję tę pełni Wojciech Ostrowski.

Sekretarz Miasta wykonuje zadania w zakresie zarządzania funkcjonowaniem Urzędu Miasta, zapewnia właściwą organizację i koordynuje pracę Urzędu w celu jego sprawnego funkcjonowania. Sekretarzem Miasta Płocka jest Krzysztof Krakowski.

Prezydent miasta na prawach powiatu wykonuje uchwały rady miejskiej i zadania miasta na prawach powiatu określone przepisami prawa. Zgodnie z normą art. 30 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, do kompetencji prezydenta należy w szczególności: przygotowywanie projektów uchwał rady miejskiej, określanie sposobu wykonania i wykonywanie uchwał, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu miasta na prawach powiatu, opracowywanie programów rozwoju oraz

zatrudnianie i zwalnianie kierowników miejskich jednostek organizacyjnych. W realizacji zadań prezydent miasta na prawach powiatu podlega wyłącznie radzie miejskiej.

Prezydent miasta na prawach powiatu kieruje bieżącymi sprawami miasta oraz reprezentuje je na zewnątrz. Oświadczenie woli w imieniu miasta na prawach powiatu w zakresie zarządu mieniem składa jednoosobowo prezydent miasta na prawach powiatu albo działający na podstawie jego upoważnienia zastępca prezydenta samodzielnie albo wraz z inną upoważnioną przez prezydenta osobą. W sytuacji, w której czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, to do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy lub osoby przez niego upoważnionej.

Do zadań prezydenta miasta na prawach powiatu należy opracowanie planu ochrony przed powodzią oraz ogłoszenie i odwołanie pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego. Jeśli w inny sposób nie można usunąć bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia ludzi lub dla mienia, prezydent może zarządzić ewakuację z terenów najbardziej zagrożonych. W razie wprowadzenia stanu klęski żywiołowej prezydent działa na zasadach określonych w ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej²⁸.

Zarówno w sferze prawa publicznego, jak i na gruncie prawa cywilnego miasto na prawach powiatu jest osobą prawną, która działa przez swoje organy. Rada Miasta Płocka to organ przedstawicielski, stanowiący i kontrolny. Do jej właściwości należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania miasta, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Prezydent Miasta Płocka jest z kolei jednoosobowym organem wykonawczym, do którego kompetencji należą zadania o charakterze wykonawczym wobec Rady Miasta oraz kierowniczym wobec Urzędu Miasta. Podział kompetencji między organami samorządu Miasta Płocka zapewnia spójną i harmonijną realizację zadań przypisanych miastu. Podstawę działania Prezydenta Miasta Płocka stanowią unormowania ustawowe oraz postanowienia Statutu Miasta Płocka. Akty te zawierają wytyczne w zakresie zasad organizacji organu wykonawczego oraz sposobu jego działania. Prezydent wykonuje nałożone na niego zadania przy pomocy aparatu pomocniczego zorganizowanego w formie Urzędu Miasta Płocka, którego podstawę działania stanowi Regulamin organizacyjny.

Prezydent Miasta Płocka (podobnie jak i inni prezydenci miast na prawach powiatu) posiada szereg uprawnień, ale i związanych z nimi obowiązków nieznanymi w miastach (gminach), które nie są

²⁷ B. Dołnicki, dz. cyt., s. 91.

²⁸ Tekst jednolity: Dz. U. 2017, poz. 1897 ze zm.

jednocześnie powiatami. Oznacza to, że organ ten posiada część kompetencji przekraczających te, które przynależą do burmistrzów (i odpowiednio wójtów). W praktyce dostrzega się tendencję do rozszerzania zakresu obowiązków spoczywających na miastach na prawach powiatu z pominięciem lub ograniczeniem środków finansowych, które mogłyby służyć ich realizacji. To z kolei osłabia faktyczne

możliwości działania organu wykonawczego jakim jest prezydent miasta. Może wywoływać to i niejednokrotnie wywołuje niezadowolenie mieszkańców, którym nieznany jest fakt braku korelacji pomiędzy tym, jakie ustawodawca nałożył obowiązki na prezydenta miasta na prawach powiatu, a tym, w jakie środki finansowe dla realizacji tych celów został on wyposażony.

Bibliografia

Akty prawne

- Konstytucja RP (Dz. U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. 2018, poz. 994 ze zm.).
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. 2018, poz. 995 ze zm.).
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity: Dz. U. 2018, poz. 913 ze zm.).
- Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jednolity: Dz. U. 2018, poz. 754 ze zm.).
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jednolity: Dz. U. 2018, poz. 1260 ze zm.).
- Ustawa z dnia 20 czerwca 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (tekst jednolity: Dz. U. 2010, nr 176, poz. 1191).
- Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tekst jednolity: Dz. U. 2017, poz. 2186 ze zm.).
- Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. 2018, poz. 130 ze zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (tekst jednolity: Dz. U. 2016, poz. 400 ze zm.).
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (tekst jednolity: Dz. U. 2017, poz. 1393).
- Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie kłęski żywiłowej (tekst jednolity: Dz. U. 2017, poz. 1897 ze zm.).
- Uchwała nr 864/LIII/2018 Rady Miasta Płocka z dnia 25 października 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Płocka (Dziennik Urzędowy Województwa Mazowieckiego 2018, poz. 10566).

Opracowania

- A. Agopszowicz, Z. Gilowska, M. Taniewka-Peszko, *Prawo samorządu terytorialnego w zarysie*, Katowice 2001.
- J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 2001.
- Z. Bukowski, T. Jędrzejewski, P. Rączka, *Ustrój samorządu terytorialnego*, Toruń 2013.
- P. Chmielnicki (red.), *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Warszawa 2013.
- P. Chmielnicki (red.), *Komentarz do ustawy o samorządzie powiatowym*, Warszawa 2005.
- K. Czaplicki, B. Dauter, S. Jaworski, A. Kisielewicz, F. Rymarz, J. Zbieranek, *Kodeks wyborczy. Komentarz*, Warszawa 2018.
- B. Dolnicki, *Samorząd terytorialny*, Warszawa 2012.
- B. Dolnicki (red.), *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, Warszawa 2018.
- B. Dolnicki (red.), *Ustawa o samorządzie powiatowym. Komentarz*, Warszawa Kraków 2007.
- H. Izdebski, *Samorząd terytorialny. Podstawy ustroju i działalności*, Warszawa 2001.
- G. Jyż, Z. Pławecki, A. Szewc, *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, wyd. III, Warszawa 2010.
- W. Kisiel (red.), *Prawo samorządu terytorialnego w Polsce*, Warszawa 2006.
- E. Ochendowski, *Prawo administracyjne*, Toruń 2006.
- W. Podel, *Powolywanie organów stanowiącej i wykonawczej władzy samorządowej w III RP na przykładzie Płocka*, „Notatki Płockie” 2015, nr 3.
- W. Podel, *Samorząd gminy w strukturze politycznej III RP na przykładzie Płocka*, Płock 2015.
- A. Rycak, M. Rycak, J. Stelina, J. Stępień, *Ustawa o pracownikach samorządowych. Komentarz*, Warszawa 2016.
- M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz do art. 87-243*, Warszawa 2016.
- A. Wierzbica, *Miasto na prawach powiatu – zagadnienia ustrojowe*, Kraków 2006.

THE MAYOR OF THE CITY WITH POWIAT RIGHTS' LEGAL POSITION
ON THE EXAMPLE OF THE CITY OF PŁOCK

Summary

The mayor of the city with powiat rights is the executive body of the city with powiat rights. The article presents and discusses regulations regarding the principle of the election and dismissal of the mayor of the city with powiat rights and their competences on the example of the city of Płock.